

Svar på fullmäktigemotion, Utredning av om Berghemmet/Bergcentret kan ändras till ett gemenskapsboende med tjänster under samma tak; A Miettinen

Äldreråd 05.03.2025 § 15

Beredare Pellfolk Tony
 Kotanen Heidi

Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 06 218 1111 (växel), fornamn.efternamn@ovph.fi

Arja Miettinen och övriga ledamöter i den socialdemokratiska fullmäktigegruppen har 9.12.2024 inkommit med en motion där de föreslår att Berghemmet/Bergcentret ska ändras till ett gemenskapsboende. Ursprungligen fungerade Berghemmet som ett gemenskapsboende. Numera fungerar huset som ett s.k. seniorhus, och de boende är i bättre skick, men vårdbehovet ökar i och med åldrandet. De som undertecknat motionen önskar att man ska utreda om man kunde tillhandahålla samma tjänster på Berghemmet som tidigare.

Berghemmet har fungerat som ett hem för äldre Vasabor från och med år 1985. De som bor på hemmet har egna bostäder och kan utnyttja de allmänna utrymmena och de mångsidiga boendetjänsterna på Berghemmet. Fastigheten där Berghemmet är belägen ägs av Stiftelsen Vasa Servicehus.

Berghemmet fungerar för tillfället som ett seniorboende, där stiftelsen själv ansvarar för valet av boende men där den bistås av Österbottens välfärdsområdes servicehandledning för att de som väljs ska lämpa sig bäst för de utrymmen som erbjuds vid Berghemmet. Berghemmet har 91 bostäder.

Huset inhyser varierande verksamhet och även kontorsutrymmen för hemvårdsområdet 4. Hemvården hjälper människor med vardagsbestyr enligt deras individuella servicebehov. På basis av bedömningen av servicebehovet och servicehandledningen behöver alla som bor på Berggatan inte hemvård. Behovet bestämmer hur ofta hemvården besöker klienten och vad som görs på besöken. Berghemmet inhyser även välfärdsområdets dagverksamhet, dit alla äldre som uppfyller de fastställda kriterierna kan söka sig.

Dessutom inhyser Berghemmet verksamhet som bedrivs av Vasa stads sysselsättningsenhet. Enheten har till uppgift att utveckla och tillhandahålla tjänster som främjar sysselsättning. En verksamhet som enheten bedriver är den s.k. Hjälpare-verksamheten. En person som är klient hos sysselsättningsenheten kan efter arbetsprövning få en möjlighet att arbeta en period som assistent inom äldreomsorgen. Hjälparna arbetar på Berghemmet i assisterande omsorgsarbete. Inom ramen för sina arbetsuppgifter kan de bland annat assistera klienter till matsalen samt delta i servering och hemvårdsuppgifter. Hjälparna ordnar stimulerande verksamhet och olika evenemang, såsom gympa, bingo, grillning och musikevenemang, i huset på vardagar. Vid behov kan Hjälparna även assistera hemvårdarna. Enligt Vasa stads sysselsättningsenhet finns det för tillfället 9 Hjälpare på Berghemmet och de handleds av 3 arbetstränare. Antalet Hjälpare varierar mellan 5 och 15 stycken, beroende på antalet intresserade. På sommaren har man cirka 20–23 Hjälpare. Hjälparna arbetar från måndag till fredag kl. 9.00–15.00.

Österbotten har ett brett utbud av olika seniorboendeformer för äldre. För närvarande ansvarar välfärdsområdet för två lagstadgade boendeformer: gemenskapsboende och serviceboende med heldygnssorg. Serviceboende med heldygnssorg produceras som antingen egen verksamhet eller köptjänst. Gemenskapsboende produceras i nuläget endast som egen verksamhet. Seniorboende finns i flera olika former i välfärdsområdet och erbjuds av privata företag, tredje sektorn och kommunerna. Denna boendeform är ämnad för seniorer i olika åldrar och regleras inte av lag. Eftersom seniorboende inte hör till

välfärdsområdets organiseringsansvar, behövs inget beslut från socialservicen för att få en boendeplats. Plats på seniorboende beviljas alltså inte på basis av vissa fastställda kriterier. Det behövs olika boendeformer för att möta äldre personers behov av boende. Seniorboende fyller ett behov när personer som blir äldre flyttar till en ny boendemiljö i ett tidigt skede, då kan de lättare anpassa sig till en ny miljö innan det sker en märkbar försämring i deras funktionsförmåga. När den äldre anpassar sig till en ny boendeform i ett tidigt skede blir det lättare för hen att bo längre i sitt eget hem, även om funktionsförmågan försämras. Den som bor på ett seniorboende kan få liknande vård och service som de som bor på ett gemenskapsboende, såsom hemvård, stödtjänster, hemrehabilitering, hemsjukhustjänster och dagverksamhet.

Som svar på den socialdemokratiska fullmäktigegruppens fullmäktigemotion kan konstateras, att verksamheten på Berghemmet/Bergcentret är ett ypperligt sätt att ordna tjänster på gränsytan mellan stad och välfärdsområde. Den hemvård som produceras och bekostas av välfärdsområdet beviljas för individuella behov och dessutom finns Hjälp- och verksamheten som stöd under samma tak. Hjälparnas avgiftsfria tjänster ger de boende fler möjligheter att få mångsidiga och alternativa tjänster för att främja välbefinnandet. För att möta de boendes olika behov är det viktigt att det finns många olika sätt att ordna service, såväl hemma som utanför hemmet.

Verksamheten på Berghemmet/Bergcentret är en föregångare och kan fungera som exempel för andra kommuner när det kommer till att utveckla arbetet på gränsyterna. Seniorbostäder som de på Berghemmet är en viktig del av de mångsidiga boendetjänster som erbjuds för personer som åldras. Att omvandla seniorbostäder till gemenskapsboende löser inte behovet av åldersvänliga boendeformer i Vasaregionen. De som bor på seniorboende kan köpa de tjänster de behöver, till exempel städning, mat och dylika tjänster som på gemenskapsboende.

Verksamhetsområdesdirektör för hem- och boendeservice Pellfolk Tony

Antecknas för kännedom efter diskussion.

Beslut:

Äldrerådet antecknade ärendet för kännedom efter diskussion.

Distribution

Välfärdsområdesstyrelse 14.04.2025 § 79

Beredare

Pellfolk Tony
Kotanen Heidi

Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 06 218 1111 (växel), fornamn.efternamn@ovph.fi

Arja Miettinen och övriga ledamöter i den socialdemokratiska fullmäktigegruppen har 9.12.2024 inkommit med en motion där de föreslår att Berghemmet/Bergcentret ska ändras till ett gemenskapsboende med tjänster under samma tak. De som undertecknat motionen önskar att man ska utreda om man kunde tillhandahålla samma tjänster på Berghemmet som tidigare.

Motionen har behandlats på äldrerådets sammanträde den 5 mars 2025.

Sektordirektör för äldre personer Kotanen Heidi

föreslår, att välfärdsområdesstyrelsen beslutar att ge svaret på fullmäktigemotionen som redogörelse till välfärdsområdesfullmäktige. Välfärdsområdesstyrelsen föreslår för fullmäktige att motionen härmed är slutbehandlad.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Distribution

Välfärdsområdesfullmäktige 28.04.2025 § 26

ÖVPH/1115/00.02.04.00/2025

Beredare Pellfolk Tony
 Kotanen Heidi
 Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 06 218 1111 (växel), fornamn.efternamn@ovph.fi

Styrelsen

föreslår, att fullmäktige godkänner ovanstående redogörelse som svar på motionen, samt förklarar motionen slutbehandlad.

Beslut:

Ärendet återremitterades.

Ledamot Arja Miettinen föreslog en återremittering av ärendet för en mer omfattande beredning, i vilken följande frågor borde besvaras:

1. i rapporten Hur mår Österbotten har THL gjort ett scenario för 2027, där 590 platser vid gemenskapsboenden skulle behövas, NHG och ÖVPH har kommit tillsammans slutsats. Varför kan inte Berghemmet fortsätta som ett av dessa enheter?
2. Hur kan välfärdsområdet nå målsättningen att 1-2 % av boendeplatserna ska kunna erbjudas som gemenskapsboende om inte Berghemmet kan vara ett sådant boende.
3. Vilka planer finns för att nå denna målsättning?

Därutöver lyfte Miettinen i sin taltur fram frågor rörande matservicen, användningen av gemensamma utrymmen i Berghemmet och Helpparis verksamhet vid Berghemmet.

Förslaget till återremittering understöddes därefter av ledamot Kim Berg och fullmäktige godkände enhälligt en återremittering av ärendet.

Distribution